

УДК 378.147: 811.111:379.8

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psych-2025-2.26>**Олександр ПОЗДНЯКОВ**

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов і країнознавства,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

dietrich_910@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7525-7108

ГАЛУЗЕВА СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З МІЖНАРОДНОГО ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Анотація. Метою статті є визначення змісту, структури й функцій іношомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців з міжнародного готельного бізнесу, місця та ролі міжкультурного компонента як інтегративного складника особистісного розвитку, що забезпечує ефективну професійну взаємодію в умовах глобалізованого ринку індустрії гостинності. **Методологія** дослідження ґрунтується на комплексному поєднанні методів аналізу та синтезу, зіставного методу, описового методу, класифікації та узагальнення, а також методу моделювання, застосованих для вивчення наукової літератури з питань професійно орієнтованої іношомовної комунікативної компетентності, порівняльного дослідження різних підходів до трактування цього поняття, виокремлення структурних елементів іношомовної комунікативної компетентності, висвітлення ролі міжкультурного компонента в процесі її розвитку. **Наукова новизна** полягає в комплексному вивченні методів іношомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародного готельного бізнесу та розробленні моделі формування іношомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти досліджуваної галузі. **Висновки.** Іношомовна комунікативна компетентність є складним багатоаспектним утворенням, яке охоплює мовні, соціокультурні, прагматичні, стратегічні та емоційно-психологічні компоненти. Теоретичне та практичне володіння нею має важливе практичне значення в міжнародному готельному бізнесі, оскільки комунікація іноземною мовою визначає якість обслуговування, рівень задоволеності клієнтів і репутацію відповідного закладу розміщення. Здобувачі освіти повинні навчитися не лише розуміти іншу культуру, а й уміти вести діалог, уникати стереотипів, демонструвати толерантність. Запропонована модель формування іношомовної комунікативної компетентності базується на засадах автентичності, міждисциплінарності, інтегрованості з професійною підготовкою та спрямованості на розвиток міжкультурного розуміння. Вона може бути використана для створення та вдосконалення освітніх програм, тематичного наповнення силябусів навчальних дисциплін у закладах вищої освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, міжкультурний компонент, комунікативна ситуація, результати навчання, міжкультурна взаємодія, мовний етикет.

Oleksandr POZDNIAKOV

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Country Studies,

Vasyl Stefanyk Carpathian National University

dietrich_910@ukr.net

ORCID: 0000-0001-7525-7108

INDUSTRY SPECIFICITY OF FORMING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF SPECIALISTS IN INTERNATIONAL HOTEL BUSINESS

Abstract. The purpose of the article is to determine the content, structure, and functions of foreign language communicative competence of future specialists in international hotel business, the place and role of the intercultural component as an integrative part of personal development, which ensures effective professional interaction in the conditions of the globalized market of hospitality industry. The research **methodology** is based on a complex combination of methods of analysis and synthesis, comparative method, descriptive method, classification and generalization, as well as modelling

© О. Поздняков, 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

method, which have been applied for the study of scientific literature on professionally oriented foreign language communicative competence, comparative research of different approaches to the interpretation of the given concept, identifying structural elements of foreign language communicative competence, highlighting the role of the intercultural component in the process of its development. **The scientific novelty** lies in the comprehensive study of methods of foreign language training of future specialists in international hotel business and development of a model to form students' foreign language communicative competence in the field under study. **Conclusions.** Foreign language communicative competence is a complex multifaceted formation that encompasses linguistic, socio-cultural, pragmatic, strategic and emotional-psychological components. Its theoretical and practical mastery is of great practical importance in international hotel business, since communication in a foreign language determines the quality of service, the level of customer satisfaction, and the reputation of the relevant accommodation facility. Students should learn not only to understand another culture, but also to be able to conduct a dialogue, avoid stereotypes, and demonstrate tolerance. The proposed model of forming foreign language communicative competence is based on the principles of authenticity, interdisciplinarity, integration with professional training, and focus on the development of intercultural understanding. It can be used at developing and improving educational programs, thematic content of academic disciplines' syllabi in higher education institutions.

Key words: professional training, intercultural component, communicative situation, learning outcomes, intercultural interaction, language etiquette.

Постановка проблеми. Глобалізація суспільних процесів, інтенсифікація міжнародної співпраці, розвиток світової індустрії гостинності, зростання необхідності високого рівня володіння іноземною мовою (зокрема англійською), висувають нові вимоги до якісної професійної підготовки кваліфікованих фахівців з міжнародного готельного бізнесу. Одним із ключових складників цього процесу є формування іншомовної комунікативної компетентності, яка забезпечує ефективне міжкультурне спілкування, підвищує рівень взаємодії з клієнтами, колегами, партнерами з різних країн.

За сучасних еволюційних тенденцій у царині економічних відносин міжнародний готельний бізнес значною мірою залежить від міжкультурної комунікації, що робить володіння іноземними мовами критично важливою професійною компетентністю. Однак зміст та мета освітніх компонентів, спрямованих на її формування, в програмах підготовки здобувачів вищої освіти не завжди відповідають реальним очікуванням галузі, що призводить до розбіжностей між результатами академічного навчання та особливостями ринку праці. Як наслідок, здобуті в процесі університетської підготовки теоретичні знання не завжди забезпечують комунікативну гнучкість, необхідну для ефективної взаємодії з носіями інших мов і культурних цінностей. Адже лінгвокультурне різноманіття професійного середовища вимагає не лише базового володіння мовою, а й здатності розуміти культурні нюанси та специфічну для галузі термінологію. Тож одним із завдань викладачів є розроблення змісту освітніх компонентів з іноземних мов таким чином, щоб очікувані

програмові результати навчання відповідали цим специфічним комунікативним, професійним і міжкультурним вимогам. Актуальність пропонованого дослідження зумовлена необхідністю комплексного вивчення та вдосконалення методів іншомовної підготовки майбутніх фахівців з міжнародного готельного бізнесу з метою оптимізації відповідності її результатів реаліям галузі.

Крім того, у сучасній педагогічній науці спостерігається низка теоретичних і методологічних суперечностей щодо трактування поняття іншомовної комунікативної компетентності в контексті готельного сервісу. До них можна віднести відсутність єдиної типології її структурних елементів, розбіжності в розумінні взаємозв'язку між мовною і професійною підготовкою, недостатність уваги до специфіки іншомовного спілкування в досліджуваній галузі. Ці аспекти детермінують потребу ґрунтовного аналізу зазначеного питання.

Аналіз джерел та останніх досліджень дає підстави стверджувати, що вивчення шляхів удосконалення методик, спрямованих на розвиток іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти у сфері гостинності загалом і готельного бізнесу зокрема, викликає чимале зацікавлення як серед зарубіжних, так й українських науковців і педагогів. У цьому контексті неабияка увага звертається на те, що іноземна мова в професійному розвитку майбутніх фахівців зазначеної галузі є не лише засобом комунікації, а й дієвим механізмом інтеграції в культурне середовище. Зокрема, у моделі міжкультурної компетентності, розробленій М. Байрамом, підкреслю-

ється важливість толерантного ставлення до культурного різноманіття, усвідомлення гетерогенності соціальних груп, а також навичок інтерпретації та взаємодії з їх представниками [9]. У дослідженні К. Крамш мова розглядається як культурний артефакт, що передає історичний, соціальний і психологічний контексти. Цей погляд детермінує необхідність поєднання вивчення іноземної мови з вивченням культури [18]. Різноманітні способи оптимізації освітнього процесу, включаючи комунікативні, практично орієнтовані підходи, висвітлені в праці Д. Ларсен-Фрімен та М. Андерсон [19]. Інші дослідники звертають увагу на зміни в парадигмі викладання іноземної мови – від зосередження на носіях мови до формування ефективної комунікації в глобальному контексті [7], а також наголошують на важливості культурного змісту в програмах відповідних дисциплін, пропонуючи інтеграцію культурних компонентів у кожен з етапів освітнього процесу [12].

Беручи до уваги результати аналізу праць українських дослідників, можна констатувати актуальність потреби розвитку міжкультурної компетентності майбутніх фахівців у сфері гостинності. Так, у публікації В.О. Данилюк вказується на недостатність викладання іноземної мови традиційно, спираючись лише на ґрунтовне вивчення граматики, читання та переклад професійних текстів, натомість зазначається, що висококваліфіковані фахівці з готельного бізнесу повинні не лише мати певні знання з професійних дисциплін, а й уміти доносити професійну інформацію до іншомовного комунікативного партнера, описувати поняття, пояснювати факти, формулювати думки іноземною мовою [2, с. 124–125]. Разом із тим майбутні перспективи професійної підготовки на рівні вищої освіти свідчать про потенціал застосування штучного інтелекту для покращення можливостей персоналізованого навчання та механізмів миттєвого зворотного зв'язку, генерування контенту для освітніх компонентів із блоку дисциплін «Іноземна мова професійного спрямування», сприяння застосуванню новітніх технологій, розроблення інноваційних міждисциплінарних курсів [1, с. 1036]. На думку В.О. Кожевнікової та М.Є. Шепель, викладання іноземної мови майбутнім спеціалістам готельного бізнесу

варто зосереджувати на комунікації та міжкультурній взаємодії, поєднуючи традиційні та інноваційні методи навчання, а також удосконалюючи навички міжкультурної комунікації. При цьому особливу увагу слід приділяти взаємодії з носіями мови, зокрема під час участі в програмах академічної мобільності, міжнародних стажуваннях або використанні онлайн-ресурсів [3].

Диверсифікація перелічених вище аспектів досліджуваної проблеми та підходів до її вивчення детермінує потребу розроблення узагальненої теоретичної моделі іншомовної комунікативної компетентності з урахуванням галузевої специфіки професійної діяльності у сфері міжнародного готельного бізнесу.

Метою дослідження є визначення змісту, структури й функцій іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців з міжнародного готельного бізнесу, місця та ролі міжкультурного компонента як інтегративного складника особистісного розвитку, що забезпечує ефективну професійну взаємодію в умовах глобалізованого ринку індустрії гостинності.

Завданнями статті є:

- концептуальний аналіз наукових підходів до розуміння іншомовної комунікативної компетентності;
- виокремлення особливостей іншомовної комунікації в професійній діяльності в міжнародному готельному бізнесі;
- узагальнення структурних компонентів іншомовної комунікативної компетентності, визначення функцій та принципів її формування в контексті професійної підготовки;
- розроблення теоретичної моделі розвитку іншомовної комунікативної компетентності в майбутніх фахівців міжнародного готельного бізнесу з урахуванням специфіки досліджуваної галузі.

Методологія дослідження ґрунтується на комплексному поєднанні таких методів:

- аналізу та синтезу – для вивчення наукової літератури з питань професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності;
- зіставного методу – для порівняльного дослідження різних концепцій комунікативної компетентності;
- описового методу – для висвітлення ролі міжкультурного компонента в підготовці

майбутніх фахівців міжнародного готельного бізнесу;

- класифікації та узагальнення – для виокремлення структурних елементів іншомовної комунікативної компетентності;
- методу моделювання – для розроблення моделі формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти досліджуваної галузі.

Виклад основного матеріалу. У сучасному розумінні іншомовна комунікативна компетентність передбачає формування здатності до міжкультурної взаємодії. Педагогічна та лінгводидактична література розглядає її як складне інтегративне утворення, що включає знання, уміння, навички й особистісні якості, необхідні для ефективної комунікації іноземною мовою [9; 20].

Згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (CEFR), досліджуваний феномен охоплює не лише лінгвістичну, але й соціокультурну, прагматичну, стратегічну та міжкультурну компетентності. Така інтерпретація акцентує увагу на необхідності розвивати у студентів здатність релевантної мовної поведінки в реальному міжкультурному середовищі [11]. Слід зауважити, що в низці сучасних лінгводидактичних моделей підкреслюється важливість міжкультурної рефлексії, уміння адаптуватися до нових соціокультурних контекстів, зберігаючи при цьому комунікативну ефективність [9; 17].

Сфера міжнародного готельного бізнесу характеризується високим рівнем комунікативної насиченості, що вимагає від працівників не лише мовної грамотності, а й культури спілкування, уміння передавати емоційний тон, дотримуватись норм мовного етикету. На нашу думку, в процесі професійної підготовки на особливу увагу заслуговує вивчення таких комунікативних ситуацій, як: зустріч гостей (клієнтів); реєстрація; надання рекомендацій і туристичної інформації; реагування на скарги; телефонні розмови й ділове листування. Кожна з перелічених комунікативних ситуацій потребує володіння набором специфічних мовних засобів, стратегіями релевантної мовної поведінки та міжкультурної адаптації, позаяк специфіка мовної комунікації в готелях полягає в її функціональній спрямованості – забезпеченні комфорту клієнта та високої якості обслуговування.

Дослідження попередніх десятиліть створили концептуальне підґрунтя для вивчення іншомовної комунікативної компетентності в міжкультурному та комунікативному аспектах. На основі аналізу наукової літератури [9; 10; 11; 20] можемо виокремити основні компоненти іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із міжнародного готельного бізнесу, як-от:

- мовна компетентність – знання лексики та граматики;
- соціолінгвістична – вміння використовувати мову відповідно до соціальних умов;
- прагматична – здатність будувати логічно та ситуативно релевантні висловлювання;
- міжкультурна – знання культурних норм, релігійних традицій, етикету;
- стратегічна – здатність компенсувати прогалини в знаннях мови;
- емоційно-психологічна – впевненість, стресостійкість, емпатія, які є особливо важливими під час роботи з клієнтами та партнерами.

Серед основних функцій іншомовної комунікативної компетентності з погляду її застосування в професійній діяльності у сфері гостинності вважаємо доцільним виокремити:

- комунікативну – забезпечення ефективного спілкування;
- професійну – передача інформації про умови проживання, послуги, правила тощо;
- міжкультурну – попередження конфліктів і непорозумінь, спричинених культурними відмінностями;
- репрезентативну – створення позитивного іміджу закладу розміщення через мовну поведінку та мовний етикет.

Що стосується потреби врахування галузевої специфіки під час формування іншомовної комунікативної компетентності, то результати аналізу наукових досліджень вказують на активізацію розроблення нових підходів до вдосконалення викладання іноземної мови професійного спрямування. На думку Т. Хатчінсона та А. Вотерса, слід урахувати потреби кожної окремої професійної галузі, що повністю відповідає вимогам до підготовки фахівців у сфері гостинності, зокрема міжнародного готельного бізнесу [16, с. 19]. У праці Б. Томлінсона особливо акцентовано

на важливості автентичних матеріалів у викладанні іноземної мови як ефективного засобу підвищення мотивації студентів та сприяння розвитку комунікативної компетентності [21]. У свою чергу Р. Елліс вказує на доцільність використання змішаного навчання та інтерактивних технологій для стимулювання студентів до підвищення рівня володіння іноземною мовою [14]. За Л.С. Рабійчук, Н.І. Завідоною та Л.М. Червінською, вивчення іноземної мови повинно базуватися на: оволодінні знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни, мова якої вивчається; залученні до діалогу культур; усвідомленні студентами закономірностей мовних явищ, нової системи сприйняття дійсності; розумінні власного мислення; зіставленні фонетичних, лексичних, граматичних та стилістичних особливостей іноземної мови, що вивчається, з рідною мовою; вмінні навчатися (робота з книгами, підручниками, довідковою літературою, словниками тощо). У цьому випадку досягнення очікуваних результатів навчання є можливим за умови взаємопов'язаного вивчення мови та культури носіїв мови, а також активної комунікативної й пізнавальної діяльності студентів [5, с. 7–8].

Нерозуміння культурних норм може спричинити конфлікт між персоналом і гостями (клієнтами), додаткові труднощі в співпраці з діловими партнерами [18, с. 21]. Тому рекомендовано включати до освітнього процесу матеріали, що ілюструють культурні відмінності, етикет, норми спілкування. Принцип діалогу культур звертає увагу викладачів на необхідність аналізу культурологічного, автентичного та частково автентичного матеріалу з позиції можливості комбінування видів роботи на заняттях з іноземної мови на основі принципу розширення кола культур, які вивчаються. Таким чином, студенти розвивають компетентність виконувати роль культурних посередників у ситуаціях міжкультурної комунікації. Крім того, ця практика допомагає розвивати глобальне мислення та етику поведінки, а також культурну толерантність [4, с. 187].

Для ефективного розвитку володіння іноземною мовою майбутніми фахівцями з міжнародного готельного бізнесу важливо, щоб навчальна програма відповідного освітнього компонента включала не лише оволодіння

словниковим запасом разом з умінням читати та перекладати професійні тексти, але й розвиток навичок ділового листування, організації круглих столів та мозкових штурмів, проведення різних видів презентацій тощо. Усі ці види діяльності вимагають знання культурного середовища країн-партнерів. Мовний етикет, який є виразом поваги до партнера по спілкуванню, відображається в нормах поведінки, стійких комунікативних стереотипах. Тому під час викладання іноземної мови слід також звертати увагу на стереотипні мовленнєві форми [6, с. 550].

Разом із тим використання реальних діалогів, інтерв'ю з персоналом готелів, вебсайтів готельних мереж і туристичних компаній сприяє розвитку лінгвістичної інтуїції та вміння адаптуватися [15, с. 110]. Це, на нашу думку, полегшить досягнення програмових результатів навчання, оскільки реалістичність комунікативних ситуацій дозволяє студентам формувати мовну поведінку в умовах, близьких до професійних.

Водночас не варто залишати поза увагою вивчення мовленнєвих шаблонів, професійної лексики та функціональної граматики. Адже (міжнародний) готельний бізнес передбачає щоденну комунікацію з клієнтами з усього світу, що вимагає від працівників не лише базових мовних знань, а й вміння вести діалог, пояснювати послуги, розв'язувати конфліктні ситуації [8].

Важливе місце в цьому контексті посідають технологізація освітнього процесу та щораз більші можливості використання штучного інтелекту. Натепер онлайн-ресурси надають унікальну можливість вивчати іноземну мову, використовуючи автентичні тексти, слухаючи та спілкуючись із носіями мови, тобто занурюючись у комунікативне середовище, наближене до реального. Інтернет став дедалі більш необхідним джерелом отримання та обміну інформацією з будь-якої предметної області. Сучасні засоби комунікації як у професійному, так і в повсякденному житті, доступ до інформаційних ресурсів вимагають не лише відповідних знань комп'ютерних технологій, але й високого рівня володіння іноземною мовою [6, с. 551].

Таким чином, основними принципами формування іншомовної комунікативної компе-

тентності майбутніх фахівців досліджуваної галузі можна вважати:

- автентичність навчального контенту;
- контекстуальність комунікації – зв'язок із реальними ситуаціями;
- інтегрованість із професійною підготовкою;
- міждисциплінарність – зв'язок мовної підготовки з культурологією, психологією, етикою;
- мотиваційну орієнтацію – урахування внутрішніх мотивів студентів [13, с. 30–45].

Як підсумок здійсненого дослідження можна запропонувати модель формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти з міжнародного готельного бізнесу, що базується на таких засадах:

- метою є формування здатності ефективного міжкультурного спілкування в галузевому контексті;
- змістом виступають типові мовленнєві ситуації, пов'язані з професійною діяльністю;
- засобами реалізації слугують навчальні модулі, побудовані на комунікативному й міжкультурному підходах;
- очікуваним результатом є сформованість комплексної компетентності, здатної до трансформації під впливом професійних викликів.

Висновки. Формування іншомовної комунікативної компетентності є важливою складовою частиною вивчення іноземної мови професійного спрямування. Встановлено, що іншомовна комунікативна компетентність є складним багатоаспектним утворенням, яке

охоплює мовні, соціокультурні, прагматичні, стратегічні та емоційно-психологічні компоненти. Теоретичне та практичне володіння нею має важливе практичне значення в міжнародному готельному бізнесі, оскільки комунікація іноземною мовою визначає якість обслуговування, рівень задоволеності клієнтів і репутацію відповідного закладу розміщення. З'ясовано, що розвиток міжкультурної комунікативної компетентності належить до ключових компонентів підготовки майбутніх спеціалістів досліджуваної галузі. Здобувачі освіти повинні навчитися не лише розуміти іншу культуру, а й уміти вести діалог, уникати стереотипів, демонструвати толерантність.

Аналіз наукових праць із вибраної проблематики дозволив узагальнити підходи до визначення структури, функцій і принципів розвитку іншомовної комунікативної компетентності, адаптувати їх до професійної специфіки. Запропонована модель формування іншомовної комунікативної компетентності базується на засадах автентичності, міждисциплінарності, інтегрованості з професійною підготовкою та спрямованості на розвиток міжкультурного розуміння. Вона може бути використана у створенні нових і вдосконаленні чинних освітніх програм, для тематичного наповнення силабусів навчальних дисциплін у закладах вищої освіти.

Вважаємо, що подальші лінгводидактичні студії можуть бути спрямовані на розроблення методичних інструментів для реалізації результатів здійсненого дослідження, а також на емпіричну перевірку їх релевантності в освітньому процесі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вайнагій Т.М., Данилюк В.О., Коваль Л.О. Роль штучного інтелекту в навчанні англійської мови за професійним спрямуванням: виклики і перспективи. *Наукові інновації та передові технології*. Серія «Педагогіка». 2025. № 5(45). С. 1026–1038. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5\(45\)-1026-1038](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5(45)-1026-1038).
2. Данилюк В.О. Комунікативна спрямованість вивчення іноземної мови студентами спеціальності «Готельно-ресторанна справа». *Problems and Innovations in Science. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference*. Munich : Littera Verlag, 2020. С. 123–128.
3. Кожевнікова В.О., Шепель М.Є. Іноземна мова професійних комунікацій як елемент підготовки фахівців готельно-ресторанного бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. № 30. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-6>.
4. Покорна Л.М. Соціокультурний підхід до навчання англійської мови у вищому навчальному закладі. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2019. Вип. 47. С. 185–189. <https://doi.org/10.31812/educdim.v47i0.2453>.
5. Рабійчук Л.С., Завідонова Н.І., Червінська Л.М. Соціокультурний підхід до викладання іноземних мов у вищій школі. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: Педагогіка. 2015. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2015_3_14 (дата звернення: 24.07.2025).
6. Романчук С.М., Лозинська О.В. Соціокультурна домінанта викладання іноземних мов у вищій школі. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія: Філологічні науки. 2018. Вип. 165. С. 548–552.

7. Alptekin C. Towards Intercultural Communicative Competence in ELT. *ELT Journal*. 2002. Vol. 56(1). P. 57–64. <https://doi.org/10.1093/elt/56.1.57>.
8. Blue G.M., Harun M. Hospitality Language as a Professional Skill. *English for Specific Purposes*, 2003. Vol. 22(1). P. 73–91. [https://doi.org/10.1016/S0889-4906\(01\)00031-X](https://doi.org/10.1016/S0889-4906(01)00031-X).
9. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon: Multilingual Matters, 1997. 124 p.
10. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press, 2010. 182 p.
11. Crozet C., Liddicoat A.J. The Challenge of Intercultural Language Teaching: Engaging with Culture in the Classroom. *Striving for the Third Place: Intercultural Competence Through Language Education* / ed. by J. Lo Bianco, A.J. Liddicoat, C. Crozet. Melbourne: Language Australia, 1999. P. 113–125.
12. Dema O., Moeller A.J. Teaching Culture in the 21st Century Language Classroom. *Faculty Publications: Department of Teaching, Learning and Teacher Education*. 2012. № 181. P. 1–15.
13. Dörnyei Z. Motivational Strategies in the Language Classroom. Cambridge University Press, 2001. 155 p. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667343>.
14. Ellis R. Task-Based Language Learning and Teaching. Oxford: Oxford University Press, 2003. 387 p.
15. Gilmore A. Authentic Materials and Authenticity in Foreign Language Learning. *Language Teaching*, 2007. Vol. 40(2). P. 97–118. <https://doi.org/10.1017/S0261444807004144>.
16. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach. Cambridge University Press, 1987. 183 p. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511733031>.
17. Johnson K.E., Golombek P.R. Mindful L2 Teacher Education: A Sociocultural Perspective on Cultivating Teachers' Professional Development [1st ed.]. New York: Routledge, 2016. 200 p. <https://doi.org/10.4324/9781315641447>.
18. Kramsch C. Language and Culture. Oxford University Press, 1998. 134 p.
19. Larsen-Freeman D., Anderson M. Techniques and Principles in Language Teaching, 3rd ed. Oxford: Oxford University Press, 2011. 272 p.
20. Richards J.C., Rodgers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching [3rd ed.]. Cambridge University Press, 2014. 410 p. <https://doi.org/10.1017/9781009024532>.
21. Tomlinson B. (Ed.). Developing Materials for Language Teaching [2nd ed.]. London: Bloomsbury Publishing. 2013. 526 p.

REFERENCES:

1. Vainagii, T.M., Danyliuk, V.O., & Koval, L.O. (2025). Rol sztuchnoho intelektu v navchanni anhliskoi movy za profesiinym spriamuvanniam: vyklyky i perspektyvy [The role of artificial intelligence in English for specific purposes teaching: challenges and prospects]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii. Seriya "Pedagogika" – Scientific innovations and advanced technologies. Series "Pedagogy"*, 5(45), 1026–1038. [in Ukrainian]
2. Danyliuk, V.O. (2020). Komunikativna spriamovanist vyvchennia inozemnoi movy studentamy spetsialnosti "Hotelno-restoranna sprava" [Communicative orientation of foreign language learning by students of the specialty "Hotel and Restaurant Business"]. *Problems and Innovations in Science. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference*. Munich: Littera Verlag, 123–128. [in Ukrainian]
3. Kozhevnikova, V.O., & Shepel, M.Ye. (2021). Inozemna mova profesiinykh komunikatsii yak element pidhotovky fakhivtsiv hotelno-restorannoho biznesu [Foreign language of professional communication as an element of training the specialists of hotel and restaurant business]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, 30. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-6> [in Ukrainian]
4. Pokornaya, L.N. (2019). Sotsiokulturnyi pidkhid do navchannia anhliskoi movy u vyshchomu navchalnomu zakladi [Socio-cultural approach to learning English language at a higher educational institution]. *Pedahohika vyshchoi ta serednoi shkoly – Pedagogy of Higher and Secondary Education*, 47, 185–189. <https://doi.org/10.31812/educdim.v47i0.2453> [in Ukrainian]
5. Rabiychuk, L.S., Zavidonova, N.I., & Chervinska, L.M. (2015). Sotsiokulturnyi pidkhid do vykladannia inozemnykh mov u vyshchii shkoli [Socio-cultural approach to foreign language teaching in the higher school]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: Pedagogichni nauky – Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, 3. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2015_3_14 [in Ukrainian]
6. Romanchuk, S.M., & Lozinska, O.V. (2018). Sotsiokulturna dominanta vykladannia inozemnykh mov u vyshchii shkoli [Socio-cultural dominant of foreign language teaching in the higher school]. *Naukovi zapysky Tsentralnoukraiinskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka. Seriya: Filolohichni*

nauky – Research Bulletin of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University. Series: Philological Sciences, 165, 548–552. [in Ukrainian]

7. Alptekin, C. (2002). Towards Intercultural Communicative Competence in ELT. *ELT Journal*, 56(1), 57–64. <https://doi.org/10.1093/elt/56.1.57> [in English]

8. Blue, G.M., & Harun, M. (2003). Hospitality Language as a Professional Skill. *English for Specific Purposes*, 22(1), 73–91. [https://doi.org/10.1016/S0889-4906\(01\)00031-X](https://doi.org/10.1016/S0889-4906(01)00031-X) [in English]

9. Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters. [in English]

10. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge University Press. [in English]

11. Crozet, C., & Liddicoat, A.J. (1999). The Challenge of Intercultural Language Teaching: Engaging with Culture in the Classroom. *Striving for the Third Place: Intercultural Competence Through Language Education* / ed. by J. Lo Bianco, A.J. Liddicoat, C. Crozet. Melbourne: Language Australia, 113–125. [in English]

12. Dema, O., & Moeller, A.J. (2012). Teaching Culture in the 21st Century Language Classroom. *Faculty Publications: Department of Teaching, Learning and Teacher Education*, 181, 1–15. [in English]

13. Dörnyei, Z. (2001). Motivational Strategies in the Language Classroom. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667343>. [in English]

14. Ellis, R. (2003). *Task-Based Language Learning and Teaching*. Oxford: Oxford University Press. [in English]

15. Gilmore, A. (2007). Authentic Materials and Authenticity in Foreign Language Learning. *Language Teaching*, 40(2), 97–118. <https://doi.org/10.1017/S0261444807004144> [in English]

16. Hutchinson, T., & Waters, A. (1987). *English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511733031> [in English]

17. Johnson, K.E., & Golombek, P.R. (2016). Mindful L2 Teacher Education: A Sociocultural Perspective on Cultivating Teachers' Professional Development [1st ed.]. New York: Routledge. DOI: <https://doi.org/10.4324/9781315641447> [in English]

18. Kramsch, C. (1993). *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press. [in English]

19. Larsen-Freeman, D., & Anderson, M. (2011). *Techniques and Principles in Language Teaching*, 3rd ed. Oxford: Oxford University Press. [in English]

20. Richards, J.C., & Rodgers, T.S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching* [3rd ed.]. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781009024532> [in English]

21. Tomlinson, B. (Ed.) (2013). *Developing Materials for Language Teaching* [2nd ed.]. London: Bloomsbury Publishing. [in English]

Дата надходження статті: 28.07.2025

Дата прийняття статті: 25.08.2025

Опубліковано: 27.10.2025